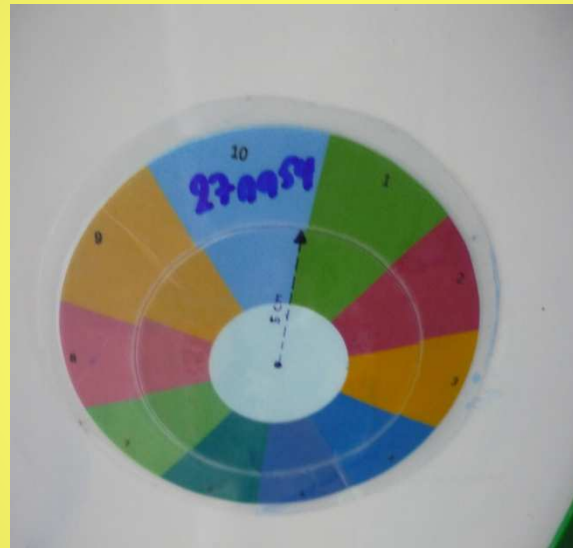

นาฬิกาเตือนใจในการใช้

Enoxaparin

ตึกผู้ป่วยในหญิง
โรงพยาบาลชุมชน

หลักการและเหตุผล

ภาวะหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันอาจทำให้ผู้ป่วย **1** ใน **3** เสียชีวิต ภายใน **24** ชั่วโมงแรกหลังแสดงอาการขาดเลือด ดังนั้นการได้รับการรักษาอย่างเหมาะสมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก โดยอัตราการเสียชีวิตจากภาวะหัวใจขาดเลือดยังคงอยู่ในระดับสูงสุดที่ **10%** ภายใน **30** วัน “ผลการศึกษาเกี่ยวกับการขาดเลือดและการเสียชีวิตบ่งชี้ว่ายา **enoxaparin** ดีกว่ายา **UFH** ส่งผลให้ยา **enoxaparin** กลายเป็นทางเลือกใหม่สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาหลอดเลือดหัวใจตีบตันการทดลองให้ยาต้านการเกิดลิ่มเลือดเหมือนเดิมตั้งแต่ห้องฉุกเฉินหรือรถพยาบาลไปจนถึงห้องทดลองใส่สายสวนหัวใจและแผนกโรคหัวใจ พบว่ายา **enoxaparin** มีความปลอดภัยและช่วยให้การรักษาว่าง่ายดายยิ่งขึ้น”

ปัจจุบันการรักษาผู้ป่วยหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันได้มีการนำยาละลายลิ่มเลือดกลุ่มเฮปพารินน้ำหนักโมเลกุลต่ำเข้ามาใช้ในการรักษา ชนิดที่ใช้ในปัจจุบันคือ **Enoxaparin** แต่ปัญหาที่พบในการใช้ยาละลายลิ่มเลือดกลุ่มเฮปพารินน้ำหนักโมเลกุลต่ำ ซึ่งบริหารโดยการให้ขนาด 1 มิลลิกรัม/กิโลกรัม ฉีดเข้าทางชั้นใต้ผิวหนัง ปัญหาที่พบคือ เกิดรอยเลือด, รอยจ้ำเลือด, ก้อนเลือดตรงตำแหน่ง บริเวณที่ฉีดยา บางรายมีขนาดใหญ่มาก ทำให้ผู้ป่วยรู้สึกสูญเสียภาพลักษณ์ บางรายมีอาการปวดแสบปวดร้อนขณะและหลังฉีดยา

ปี 2554 ในกลุ่มงานการพยาบาล รพ. ชูชั้นร์ มีอุบัติการณ์ ฉีดยาผิดตำแหน่ง 2 ราย ซึ่งภาวะแทรกซ้อนดังกล่าวมีสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการผิดตำแหน่ง ดังนั้นคณะผู้จัดทำ จึงสนใจที่จะจัดทำ **นาฬิกาเตือนใจในการใช้Enoxaparin** ขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วย Enoxaparin ที่ Admit ตึกผู้ป่วย
ในหญิงทุกราย

วัตถุประสงค์

- ผู้ป่วยไม่มีภาวะแทรกซ้อนในการใช้ **Enoxaparin**
- เพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาลสำหรับการลดภาวะแทรกซ้อนจากการฉีดยา **LMWH** ในตึกผู้ป่วยหญิง โรงพยาบาลชุมชน
- พยาบาลวิชาชีพทุกคนในตึกผู้ป่วยหญิงสามารถปฏิบัติได้เป็นแนวทางเดียวกัน

ผลสำเร็จที่ต้องการ

- ผู้ป่วยที่ได้รับยา **Enoxaparin** ไม่มีภาวะแทรกซ้อน
- พยาบาลวิชาชีพในตึกผู้ป่วยในหญิงตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติตามแนวทางการฉีดยาละลาย ลิ่มเลือดกลุ่มเฮปารินโมเลกุลต่ำ (**Low molecular weight heparin ; LMWH**)
- มีแนวทางปฏิบัติการลดภาวะแทรกซ้อนจากการฉีดยาละลายลิ่มเลือดกลุ่มเฮปารินน้ำหนักโมเลกุลต่ำ (**Low molecular weight heparin ; LMWH**) ที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งตึกผู้ป่วยในหญิงโรงพยาบาลชุมชน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- อัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการฉีดยาละลายลิ่มเลือดกลุ่มเฮปารินน้ำหนักโมเลกุลต่ำ (**Low molecular weight heparin ; LMWH**) น้อยกว่า **80 %**
- พยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยในหญิงปฏิบัติตามแนวทางการฉีดยาละลายลิ่มเลือดกลุ่มเฮปารินน้ำหนักโมเลกุลต่ำ (**Low molecular weight heparin; LMWH**) **100%**

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประชุมกลุ่มเพื่อแบ่งงาน ศึกษา รวบรวมข้อมูล
2. นำเสนอข้อมูลในที่ประชุมหน่วยงานประจำเดือนตักผู้ป่วย
ในหญิง พร้อมชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติ

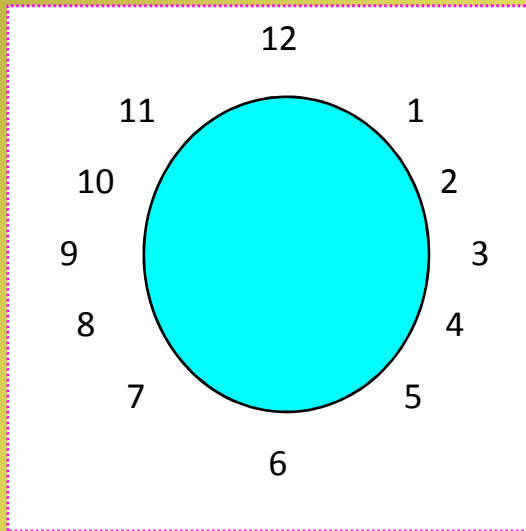
ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. การกำหนดตำแหน่งในการฉีดยา

* แบบเดิม ปัญหาที่พบ

- มีการฉีดยาซ้ำตำแหน่งเดิมในเข็มถัดไป
- มีจุดเลือดออกใต้ผิวหนัง
- มีอาการปวดแสบร้อน บริเวณตำแหน่งที่ฉีดยา

* จึงได้จัดทำ นวัตกรรม นาฬิกาเตือนใจในการใช้ **Enoxaparin** เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

โดยกำหนดตำแหน่งฉีดยาห่างจากสะดือ เกินกว่า 5 เซนติเมตรและห่างจากบริเวณแผลเป็น หรือบริเวณ ข้ำ อื่นๆ ซึ่งจะกำหนดวันที่ตรงตำแหน่งฉีดยาในแต่ละวัน จนครบตามแผนการรักษา การฉีดแอลกอฮอล์บริเวณที่ ฉีด ให้ฉีดเบาๆ ห้ามถูหรือนวด เพราะจะทำให้หลอด เลือดเล็กๆ แตกได้

2. ขั้นตอนการฉีดยา

1. การเตรียมยา โดยห้ามไล่ฟองอากาศ
ออกจากกระบอกฉีดยา

2. ใช้สำลีแอลกอฮอล์เช็ดเบาๆ

3. ใช้มือดึงผิวหนังขึ้น และปักเข็มในแนวตั้งฉากกับกับหน้าท้อง

4. ทิ้งที่ที่ปักเข็มฉีดยาเข้าๆพร้อมทั้งดันอากาศที่อยู่ใน
ฉีดยา

5. ดึงเข็มออกในแนวตรง ใช้สำลีแห้งปิดรอยที่ฉีดยาโดย
กดเบาๆ

ขั้นตอนการปฏิบัติ

3.การบันทึกข้อมูล

แบบประเมินภาวะแทรกซ้อนจากการฉีดยา Enoxaparin

ชื่อ-สกุล...นาง ใต้ดี แซ่สมาน อายุ...87 ปี น้าหนัก...39 กิโลกรัม HN...137714
การวินิจฉัยโรค...AMI ECTI วันที่เริ่มใช้ยา...27 ก.ค. 64
เหตุผลในการใช้ยา กลุ่ม LMWH NSTEMI STEMI

ขนาดยา	วันที่	(เวลา 1 ชม.)		(เวลา 2 ชม.)		(เวลา 3 ชม.)		(เวลา 4 ชม.)		(เวลา 5 ชม.)	
		เวลา	เวลา	เวลา	เวลา	เวลา	เวลา	เวลา	เวลา	เวลา	เวลา
<u>ขนาดยา 0.4 มล/12 ชม.</u>	Spot										
	Purpura			/	/			/			
	Echymosis										
	Bruise										/
	Hematoma										
	Pain scale										
	Satisfactions										

วันที่หยุดยา กลุ่ม LMWH ครอบคลุมตามแผนการรักษา 05 ก.ค. 64 19.00 น.
หยุดยาก่อนกำหนดเนื่องจาก.....

ยาอื่นที่ได้รับร่วมที่มีผลต่อภาวะเลือดออก

Streptokinase Aspirin
Plavix Warfarin

หมายเหตุ Petichiae (spot) ; จุดเลือดออกใต้ผิวหนัง เส้นผ่าศูนย์กลาง < 2 มม.
Purpura ; เลือดออกใต้ผิวหนัง ไม่มีขอบนูน เส้นผ่าศูนย์กลาง 2-10 มม.
Echymosis ; เลือดออกใต้ผิวหนัง ไม่มีขอบนูน เส้นผ่าศูนย์กลาง > 10 มม.
Bruise ; รอยช้ำเลือดสีเขียว ผิวหนังม่วง คล้ำได้ขอบนูน
Hematoma ; ก้อนเนื้อใต้ผิวหนัง คล้ำได้
Pain scale ; คะแนนความปวด คะแนนเต็ม 10 คะแนน

การวิเคราะห์และประเมินผล

- จากการที่ได้นำแนวทางปฏิบัติการฉีดยาละลายลิ้มเลือด กลุ่ม LMWH มาใช้ในหน่วยงานตั้งแต่ เดือน มีนาคม 2554 –กรกฎาคม 2554
- จำนวนผู้ป่วยเข้ารับการรักษาที่ได้รับยาละลายลิ้มเลือดกลุ่ม LMWH ทั้งหมดจำนวน.....5....ราย
  - จำนวนผู้ป่วยที่เกิดภาวะแทรกซ้อนหลังการฉีดยาละลายลิ้มเลือด จำนวน .....1..... ราย

ผู้ป่วยจำนวน 5 ราย มีภาวะแทรกซ้อน จำนวน 1 ราย

การวินิจฉัยโรค.....NSTEMI.....

เหตุผลในการใช้ยา กลุ่ม LMWH   NSTEMI   STEMI

ขนาดยา	วันที่	1		2		3		4		5	
	เวลา	6	18	6	18	6	18	6	18	6	18
	Spot	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
	Purpura	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
	Echymosis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bruise	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Hematoma	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pain scale	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

เกิดจาก

- ผู้ป่วยได้รับยาละลายลิ่มเลือดกลุ่ม LMWH ร่วมกับ Plavix
- ผู้ป่วยมีระดับความเข้มข้นของเลือด(Hct) ต่ำ 27 %
- ผู้ป่วยได้รับยาละลายลิ่มเลือดกลุ่ม LMWH ร่วมกับ ASA

ผลลัพธ์ที่ตรวจสอบได้

- ภาวะแทรกซ้อนจากการฉีดยาลดไขมันเลือด
ก่อนใช้แนวทางปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ **80** จากผู้ป่วยจำนวน **30**
ราย
- หลังใช้แนวทางปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ **20** จากผู้ป่วยจำนวน **5**
ราย

แบบประเมินภาวะแทรกซ้อนจากการฉีดยา Enoxaparin

ชื่อ-สกุล..... อายุ.....ปี น้ำหนัก.....กิโลกรัม HN.....

การวินิจฉัยโรค..... วันที่เริ่มใช้ยา.....

เหตุผลในการใช้ยา กลุ่ม LMWH   NSTEMI   STEMI

ขนาดยา	วันที่	1		2		3		4		5	
	เวลา	6	18	6	18	6	18	6	18	6	18
	Spot										
	Purpura										
	Echymosis										
	Bruise										
	Hematoma										
	Pain scale										
	Satisfactions										

วันที่หยุดยา กลุ่ม LMWH   ครบขนาดตามแผนการรักษา

หยุดยาก่อนกำหนดเนื่องจาก.....

ยาอื่นที่ได้รับร่วมที่มีผลต่อภาวะเลือดออก

Streptokinase

Aspirin

Plavix

Warfarin

หมายเหตุ Petechiae (Spot) : จุดเลือดออกใต้ผิวหนังเส้นผ่านศูนย์กลาง < 2 มม.

Purpura : เลือดออกใต้ผิวหนัง ไม่มีขอบนูน เส้นผ่านศูนย์กลาง
2 - 10 มม.

Echymosis : เลือดออกใต้ผิวหนัง ไม่มีขอบนูน เส้นผ่านศูนย์กลาง
> 10 มม.

Bruise : รอยจ้ำเลือดสีเขียวห้ำม่วง คลำได้ขอบนูน

Hematoma : ก้อนเลือดใต้ผิวหนัง คลำได้

Pain scale : คะแนนความปวด คะแนนเต็ม 10 คะแนน

Satisfactions : คะแนนความพึงพอใจ คะแนนเต็ม 10 คะแนน

โอกาสพัฒนา

1. โครงการควรมีการดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุดัชนีชี้วัดอัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการฉีดละลายลิ่มเลือดกลุ่มเฮปารินน้ำหนักโมเลกุลต่ำ (Low molecular weight heparin; LMWH) น้อยกว่า 80 %
2. พยาบาลวิชาชีพผู้ป่วยในหญิงปฏิบัติตามแนวทางการฉีดละลายลิ่มเลือดกลุ่มเฮปารินน้ำหนักโมเลกุลต่ำ (Low molecular weight heparin; LMWH) 100%
3. จัดเตรียมเอกสารในรูปแบบพับ / รูปเล่ม ไว้ใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติจริง